

ZOOGDIEREN, DIE GEEF JE DE RUIMTE

De jubileumdag op 17 mei 2002

Angelique Martens

Op vrijdag 17 mei 2002 is het precies vijftig jaar geleden dat in Blijdorp de oprichtingsvergadering van de VZZ plaatsvond. Daarom is deze dag uitgekozen als start van het jubileumjaar.

De feestelijkheden vinden plaats in het gebouw Musis Sacrum te Arnhem en beginnen met het afscheid van Kees de Lange als voorzitter van de vereniging. In de zes jaar dat hij die functie bekleedde, is er heel wat veranderd en de vereniging toont haar dank niet alleen met woorden, maar ook in de vorm van een jonge 'dubbele' appelboom. Vervolgens

krijgen de ruim vijftig aanwezigen de gelegenheid om kennis te maken met Ton Bosman, de nieuwe voorzitter van de VZZ. Zijn eerste daad is het uitspreken van een feestrede, waarin onder meer de aankondiging van het jubileumboek "Op zoek naar zoogdieren, 50 jaar Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming". Hij dankt de redactie en de eindredactie voor het vele werk dat zij gedaan hebben bij de samenstelling van het boek, dat overigens op dit moment nog niet getoond kan worden.

De jubileumcommissie heeft een aantal sprekers bij elkaar weten te brengen met een interessante kijk op de menselijke omgang met zoogdieren. Rudy Kousbroek begint. Kousbroek 'praat naar hij verstand heeft', aldus zijn eigen woorden. Hij vertelt dat hij niets van zoogdieren weet en leest vervolgens enkele bladzijden voor van zijn eigen werk. In zijn kijk op de relatie tussen dieren en mensen doet hij enkele biologische principes een literair jasje aan en stelt hij onder andere de aaibaarheid van een schepsel voor als evolutionair criterium. Hij blijkt een echte kattenliefhebber te zijn. Dit gaat er heel anders aan toe dan bij wetenschappelijke verhalen. Als Kousbroek na ongeveer een uur opkijkt van achter zijn leestafel is er ruimte voor discussie, die meteen benut wordt door zoogdierkundigen met een minder literaire kijk op de wereld. Daarbij komen het vermeende verschil tussen honden- en kattenliefhebbers aan de orde, de bescherming van soorten en de bescherming van individuen.

Na deze discussie betreedt Fred van den Brink jr. het podium. Met foto's en anecdotes geeft hij de zaal een beeld

Uitreiking van de dr. A. Scheygrondprijs door de voorzitter, Ton Bosman, aan Vincent van Laar. Vincent ontving de Scheygrondprijs wegens zijn bijzondere verdiensten op het gebied van de zoogdierkunde en de zoogdierbescherming. Hij heeft een groot deel van zijn leven aan de studie van kleine zoogdieren gewijd. Door zijn veldwerk en zijn vele publicaties was hij één van de stuwende krachten achter het verspreidingsonderzoek in Nederland. Door zijn speciale manier van benaderen weet hij de zoogdierkunde onder de aandacht van niet-biologen en jongeren te brengen. Foto: Albin Hunia

Het publiek luistert geïnteresseerd naar Rudy Kousbroeks literaire uiteenzettingen over zoogdieren. Hij bleek een goede observator van het gedrag van dieren, liefst katten. *Foto: Albin Hunia*

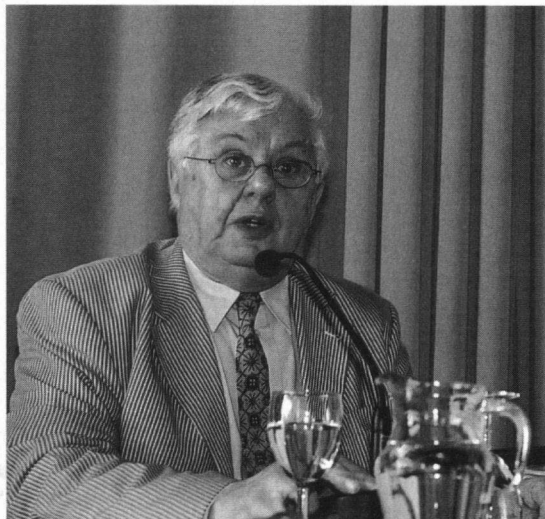
achter de schermen van de eerste voorzitter van de VZZ, zijn vader. Hij benadrukt de belangstelling van zijn vader voor de veldbiologie. Ook vertelt hij over een fotosessie in de achtertuin, waarbij hijzelf als naakte juveniele *Homo sapiens* moest optreden. Tot publicatie van dit materiaal is het nooit gekomen.

Nog voor de middagpauze vindt voor de derde maal de uitreiking plaats van de Scheygrondprijs. Dit jaar gaat deze prijs naar Vincent van Laar, als waardering voor zijn werk voor de vereniging, vooral het stimuleren van het veldwerk. Een oorkonde en een prachtige zilveren otter rijker bedankt Vincent de vereniging voor de prijs en spreekt hij de hoop uit, dat mensen zich zullen blijven inzetten voor het behoud van de natuur, zich wars zullen tonen van modieuze verschijnselen en hun nieuwsgierigheid de ruimte zullen blijven geven.

Terwijl een deel van de mensen zich na de pauze begeeft naar de 'Loesje'-workshop in de Hemelzaal, opent Jelle Reumer in de Balkonzaal het middagprogramma. Deze middag geven vier sprekers hun visie over het gevaar van de mens voor zoogdieren en het gevaar van zoogdieren voor de mens. De middag begint met de nieuwe Flora- en faunawet en de jacht. Het mooie aan de nieuwe wet is, dat deze bescherming als uitgangspunt neemt en de jacht in de

marge laat, maar volgens 'vossoloog' Jaap Mulder wordt de 'schadebestrijding' te ruim uitgelegd. Siebren Siebenga, bioloog bij de KNJV (Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging) geeft een andere visie op de jacht. Door de sterke toename van de aantallen vossen worden grondbroeders in de duinen en op de Friese kwelder bedreigd.

Rudy Kousbroek aan het woord. *Foto: Albin Hunia*

Mandy Cobben, Mieuw van Dienenhoven en Dennis Wansink passen op de verjaars-taart tot de komst van de leden. Foto: Albin Hunia

Het eerste exemplaar van het jubileumboek was voor mevrouw Odile Wolfs, gedeputeerde van Limburg. In haar dankwoord kondigde ze alvast aan dat de provincie Limburg aan het Natuurhistorisch Genootschap en de VZZ een subsidie wil verlenen voor het maken van een provinciale zoogdieratlas. Foto: Albin Hunia

Na de jachtverhalen geven Martin Melchers (gemeente Amsterdam) en Annelies van Bronswijk (Technische Universiteit Eindhoven) hun visie op het verschijnsel zoogdier als buur. Van Bronswijk pleit voor grote voorzichtigheid bij de omgang met dieren in de stad en schetst de gevaren van bijtende, poepende en urinerende zoogdieren. Melchers beschrijft met levendige voorbeelden hoe dieren zich aan het dynamische milieu aanpassen, maar ook hoe 'leuke plekjes' steeds weer verdwijnen. Aan de hand van jarenlang waarnemen geeft hij een beeld van de rijke zoogdierfauna van Amsterdam. Ook schetst hij de ligging van de 'ebo-grens', de grens van het egel- en bosmuisareaal, die als maat gebruikt wordt voor de doordringbaarheid van de stad voor wilde dieren.

Nadat de laatste spreker het podium heeft verlaten, komt de voorzitter, Ton Bosman, naar voren met het eerste exemplaar van het jubileumboek. Hij overhandigt het, 'vers van de pers' aan Odile Wolfs, gedeputeerde voor Natuur en Landschap van de provincie Limburg. Mevrouw Wolfs meldt in haar dankwoord dat de provincie Limburg aan het Natuurhistorisch Genootschap en de VZZ subsidie wil geven om een provinciale zoogdieratlas te maken en dat de VZZ zal worden gevraagd om de introductie van de bever in Limburg te monitoren. De voorzitter geeft aan dat hij deze genereuze toezeggingen zeer waardeert en is zo vrij om ze te interpreteren als bevestiging van de rol die de VZZ zich op onderzoeksgebied in de afgelopen decennia heeft weten te verwerven. De toehoorders spoeden zich naar de zaal waar het jubileumboek nu inderdaad door iedereen kan worden afgehaald. Onderweg blijkt dat er naast het boek nog een verrassing is: er staat een verjaarstaart klaar. Naast het boek en het gebak zijn ook nog de verschillende spreuken te bewonderen die de 'Loesje'-workshop van deze middag heeft opgeleverd. Zoogdieren blijken een belangrijke inspiratiebron te zijn. Al met al een bijzonder geslaagde dag. 🐾